

Федоренко Тетяна,
аспірант спеціальності 073 «Менеджмент»
Науковий керівник: **Ключник А.В.,**
завідувач кафедри публічного управління та
адміністрування і міжнародної економіки,
доктор економічних наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

КОНЦЕПЦІЇ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Значних здобутках вітчизняних вчених у теоретичному, методичному та практичному забезпеченні використання економічної категорії місцевого економічного розвитку спостерігається певний науковий вакуум.

На думку науковців «місцевий економічний розвиток (МЕР)» — це постійна синергія дій бізнес-спільноти, влади, громадянського суспільства та наукових кіл, метою якої є покращення якості життя й економічного потенціалу конкретної громади. Такі дії можуть бути спрямовані на розвиток малого та середнього бізнесу, сприяння розвитку трудових ресурсів. Влада місцевого економічного розвитку громад розробляє стратегію розвитку, що відповідає баченню майбутнього своїх громад [1, с. 20-21].

Відповідно до програми ООН «Місцевий економічний розвиток це процес співпраці місцевої громади з усіма секторами, метою якої є стимулювання місцевої підприємницької ініціативи для забезпечення життєздатності та сталості місцевої економіки, як інструмент сприяння створенню нових робочих місць і покращенню якості життя всіх верств населення» [2, с. 82].

Місцевий економічний розвиток можна досягти внаслідок підтримки або створення сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності чи створення умов для економічного зростання. Це відбувається завдяки заохоченню підприємницької ініціативи, ефективному використанню місцевих ресурсів, розширенню податкової бази місцевих бюджетів. Визначальна

особливість місцевого економічного розвитку полягає у використанні потенціалу місцевих людських, фінансових, інституційних і фізичних ресурсів, їх зосередженні на підтримці місцевих ініціатив у процесі розвитку задля розширення сфери зайнятості та стимулювання підвищеної економічної активності [3, с. 20-21].

Концепція – це система поглядів, понять про ті чи інші явища або процеси, спосіб їхнього розуміння, тлумачення. Основна ідея будь-якої теорії, головний задум; ідея чи план нового, оригінального розуміння; конструктивний принцип художньої, технічної та інших видів діяльності. Для розкриття змісту концепція необхідно охарактеризувати особливості її генези, онтології, логіко-гносеологічний прикмет і праксеології. У генет. плані концепція – поняття як форма знання. Тривалий час у теорії пізнання концепція розглядали як форму знання, що виражає істотне в мисленні. У цьому плані концепція протиставляли відчуттям, сприйманням, уявленням та судженням, що виражають окремі прикмети [4]

Останнім часом дедалі більшого поширення набуває концепція МЕР на основі децентралізації, з більшою місцевою автономією щодо широкого кола питань, зміщенням фокусу з національної на регіональну чи місцеву політику.

Децентралізація стала тим інструментом, який спонукає місцеву владу до фокусування на вирішенні питань місцевого значення, визначенні та використанні конкурентних переваг території та, зрештою, здійсненні стратегічного економічного вибору щодо базової моделі розвитку.

Науковцями розроблено концепції місцевого економічного розвитку, які ми узагальнили у таблиці 1.

Таблиця 1

Концепції місцевого економічного розвитку

Концепція	Особливості застосування
Економічний розвиток як результат управління з позицій влади	Визнання пріоритетними в МЕР суб'єктивних чинників: характеру, методів та особливостей управління. Водночас найефективнішим у сучасних умовах є демократичний стиль управління, заснований на співпраці, тобто на рівноправних стосунках усіх суб'єктів економічного розвитку (влади, бізнесу, громади) задля досягнення спільно визначених цілей.
Економічний	Роль бізнесу в економічному розвитку є визначальною, якщо

Концепція	Особливості застосування
розвиток як процес сприяння підприємницькій активності	порівнювати з органами управління, іншими соціальними групами. Проте саме місцеві органи влади, відповідаючи за підтримку та розвиток підприємництва, можуть забезпечити умови для економічного зростання. Головними чинниками МЕР є капіталовкладення (інвестиції), недоторканність приватної власності, партнерство бізнесу і влади.
Економічний розвиток як економічне зростання	Економічний розвиток розглядається як система, що перетворює ресурси — землю, робочу силу і капітал — у валовий внутрішній продукт. Для розроблення політики МЕР формують сталу співпрацю місцевих органів влади з профспілками та бізнес-структурами, ділові інтереси яких пов'язані із цією місцевістю. Завданням МЕР за таких умов є якнайефективніше використання місцевих ресурсів.
Економічний розвиток як реалізація людського потенціалу	Головним завданням економічного розвитку є реалізація людського потенціалу як найважливішого чинника економічного зростання. Підкреслюється, що економіка — це насамперед люди. Через це питання соціальної політики, спрямовані на забезпечення якісної освіти, професійної підготовки, покращення якості робочих місць тощо, виходять на перший план.
Економічний розвиток як збереження природного й соціального середовища	Визначальним є право суспільства на власне середовище, яке має як соціальні, так і природні характеристики, що доповнюють одна одну. Пріоритет має соціальна відповідальність перед економічною автономією, децентралізоване демократичне управління перед ієрархічними структурами централізованого або корпоративного управління. Під час планування МЕР особливу увагу приділяють не зовнішнім економічним стимулам, а місцевим інтересам і тим внутрішнім можливостям, які сприяють розвитку територіальної громади.
Економічний розвиток як спосіб досягнення соціальної справедливості	Соціальні цілі є домінуючими під час вироблення політики економічного розвитку. Досягнення соціальної справедливості доповнює та посилює інші уявлення про економічний розвиток, зокрема підкреслюючи важливість розвитку людських ресурсів, забезпечення соціального партнерства та широкої співпраці людей у громаді. МЕР розглядається як результат спільної діяльності всіх представлених у межах територіальної громади соціальних груп.

**Систематизовано за дослідженнями автора.*

Погоджуючись із визначеними концепціями, ми вважаємо, що необхідно координувати процес реалізації місцевого потенціалу, відтворення й розвитку місцевих ресурсів, регулювати й стимулювати господарську діяльність на відповідній території. Це можливо тільки тоді, коли місцеві органи влади мають відповідні повноваження, забезпечені ресурсами та інституціями. Тому децентралізація є одним із ключових процесів для повноцінної реалізації

принципів місцевого економічного розвитку у діяльності місцевих органів влади [5, с. 25].

Список використаних джерел

1. Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. Практичний посібник. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування. Частина 1. 2020, Ст. 20-21 https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/601/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_1.pdf [1/]

2. Матвієнко В.М., Ковтун О.Ю. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./ Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. — К.:Знання України, 2004 — Т.2 — 812с. ISBN 966-316-045-4[2]

3. Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. Практичний посібник. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування. Частина 1. 2020, Ст. 20-21 https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/601/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_1.pdf [3]

4. Рижко В.А, Енциклопедія сучасної України.

5. Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. Практичний посібник. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування. Частина 1. 2020, Ст. 25 https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/601/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_1.pdf [5]